

મોક્ષ માર્ગ ધર્મ કી જ્ય

દ્યાનમૂલં ગુરોમૂર્તિઃ પૂજામૂલં ગુરો: પદમ् ।
મંત્રમૂલં ગુરોવક્ષયં, મોક્ષમૂલં ગુરો: કૃપા ॥

ॐ પરમાત્માને નમો નમ:
ॐ અખંડાનંદ કી જ્ય
ॐ સદગુરશ્રી વਲ્લભરામ મહારાજ કી જ્ય
ॐ સદગુરશ્રી રમુજુલાલ મહારાજ કી જ્ય

પરમાત્માનું ભૂતિમાં પ્રેરણા આપતું માસિક

ચેતાવણી

વર્ષ -૧૫, અંક -૧૨, સંવત ૨૦૭૬ પોષ સુદ એકમ
પ્રસિધ્ય તા. ૨૭-૧૨-૨૦૧૮ શુક્રવાર
છુટક નકલ રૂ.૬-૦૦, વાર્ષિક લવાજમ રૂ.૭૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2018-2020 Valid up 31-Dec-2020
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
PMG/HQ/012/2018-20 Valid upto 31-12-2020

જ્યોતિરમાત્રા

પેરાગ્યપૂણોદ્ગતિશીધદાયા
વાચા શ્રમેણાતિસુગૂટતત્વમ् ।
સંદર્શ ચેતો વિમલં વિદ્યાચ
મહો પ્રદીપં ખલુ વલભેન ॥

અતિ પરિશ્રમ લઈ ગુહૃતત્વથી ભરપૂર અને આત્માને શીધ
ઉદ્ઘર્ગતિએ લઈ જનારા વૈરાગ્યમય ઉપદેશથી અમારા આત્માની
મહિનતા દૂર કરી (સદ્ગુરુ) વલભે જ્યોતિ પ્રગાઢાવી.

લોકૈષણાયા: પરિવર્જનં ચ:
કૃત્વા સ્વકાર્યોણ્યાભિલાનિ તેને ।
ચઃ શિષ્યભાવેન જિજીવ રમ્ય:
જેયાત રમુજુ ગુરુદેવ એષઃ ॥

જેમણે લોકૈષણાનો ત્યાગ કરી પાતોનાં સર્વ કાર્યો કર્યા છે
અને શિષ્યભાવથી જ જેમણે પોતાનું જીવન પસાર કર્યું છે એવા
ગુરુદેવ રમુજુલાલનો જ્ય થાઓ.

સૌ સાથે એક આસન, બેસી સમાગમ થાય,
માન, આમંત્રણ, ગાઈઓ, ઊંચ આસન ન લેવાય.
ઊંચ આસન ન લેવાય, પાપ કોઈને ન લગાડે,
ધર્મબંધુનો દાસ, થઈ જ્ઞાનદિપ જગાડે.
ગુરુઆજ્ઞા વાણ પાય, કોઈના ઘેર ન મુકે,
ગુરુપદ ધર્યે અમોક્ષ, “વલ્લભ”ની સાન ન ચૂકે.

શાસ્ત્રોમાં ખુલ્લું કહ્યું છે કે : - “ગુરુ સાક્ષાત્ પરબ્રહ્મ!” એટલે સદ્ગુરુ શ્રી સાક્ષાત્ નારાયણ સ્વરૂપ છે. સદ્ગુરુશ્રી અત્યંય દ્યાળું હોય છે કારણ કે જ્યારે સાચો શિષ્ય સાચા સ્વરૂપમાં સદ્ગુરુશ્રીને પિછાણી શકતો નથી ત્યારે તેઓશ્રી સ્વયં શિષ્યની સામે સાચા સ્વરૂપમાં પ્રગટ થઈ જાય છે. માટે સદ્ગુરુશ્રીનો મહિમા અને સદ્ગુરુશ્રીનું સ્વરૂપ કેવળ સાચો શિષ્ય જ જાણી શકે છે અને તે પ્રકટ કરી શકે છે. શિષ્ય જાણો છે કે :- મારા સદ્ગુરુશ્રી સર્વજ્ઞ છે અને ચરાચર (આખી સૃષ્ટિ) જગતના સંપૂર્ણ રહસ્યોના એકમાત્ર જ્ઞાતા છે. મારા સદ્ગુરુશ્રી સર્વશક્તિમાન છે. મોટા મોટા ટેવતાઓ પણ મારા સદ્ગુરુશ્રીની શક્તિથી શક્તિમાન થઈ પોત પોતાનું કામ કરી રહ્યા છે. મારા સદ્ગુરુશ્રી પરમ કૃપાળું છે. કારણ કે શરણે આવેલા આત્માનો ઉદ્ધાર કરે છે. મારા અંતરની અભિલાષા સદ્ગુરુશ્રી પૂર્ણ કર્યા વિના રહી શકતા નથી. જગતમાં જેટલા જીવોના ઉદ્ધાર કરવાવાળા મહાત્મા પ્રકટ થાય છે તે બધા મારા સદ્ગુરુશ્રીના લીલા વિગ્રહ છે. એવા સમર્થ સદ્ગુરુશ્રીને પ્રામ કરી હું ધન્ય બન્યો છું. શિષ્યની આ દ્રષ્ટિ કલ્યાણકારિણી (સુખી કરનારી) છે. એટલું જ નહીં પણ કલ્યાણ સ્વરૂપીણી છે.

કમ- ૭૭. સદ્ગુરુની કૃપાથી જ મોક્ષ મળે છે.

શિષ્ય: “મોક્ષ મૂલં ગુરુકૃપા” એમ શા માટે કહેવામાં આવે છે? શું સદ્ગુરુની મદદ સિવાય સાધક કદી મોક્ષ પ્રામ કરી શકતો નથી?

વ્યાસ: પ્રથમ સાધકે પોતાનામાં તત્પરતા લાવવા માટે ગીતા અધ્યાય ૪, શ્લોક ૩૪ મુજબ ઉત્તમ પ્રકારે જ્ઞાની ગુરુને દંડવત્ પ્રશ્નામ કરી તથા સદ્ગુરુની આજ્ઞાનુસાર સેવા કરી, નિષ્કપ્તભાવથી, અહંકાર રહિત, જ્ઞાની પુરુષને પૂછવાથી, તે જે જ્ઞાનની અને યોગમાર્ગની સમસ્યા (પ્રેમ યા કોયડો) સમજાવે, તેના ઉપર પૂર્ણ વિશ્વાસ રાખીને, તેમની સમક્ષા અથવા તેમની નિગ્રહ (નજર યા દ્રષ્ટિ કરે) રહે. તે પ્રમાણોના સ્થળે રહીને સાધન કરવું. જ્ઞાની પુરુષના સમાધાનમાં શંકા રહે તો, અગર અમુક સમય સુધી આનંદની પ્રાપ્તિ ન થાય તો પણ આત્માના પરમહિત પર વિશ્વાસ કરીને તેમની આજ્ઞાનું પાલન કરવામાં કદાપિ વિમુખ (વિરુધ્ધ) થવું નહિં. જો આ રીતે શિષ્ય ધર્મનું પાલન કરીને જ્ઞાની પુરુષ પાસે પ્રજ્ઞ પૂછવામાં આવે અને શંકા રહે તો

ફરી પૂછવામાં આવે ત્યારે શિષ્ય પ્રત્યે પ્રસન્ન થયેલ તત્વદર્શી ગુરુ, શિષ્યને પોતે જે જ્ઞાનયોગના મર્મ (ભેદાભેદ) જાણે છે, તે જ્ઞાનનો ઉપદેશ કરશે. કેટલાક શિષ્યોમાં જ્ઞાન સમજવાની શક્તિ હોય છે. પરંતુ, યોગ ગ્રહણ કરવાની શક્તિ હોતી નથી. ત્યારે સમર્થ જ્ઞાનયોગી પુરુષ તેવા શિષ્યને પોતાના આત્મિક યોગબળથી ઊંચ કક્ષામાં ચઢાવી, પરમાનંદ ભોગવાવી મોક્ષાધિકારી બનાવે છે. તેથી જ “મોક્ષ મૂલં ગુરુકૃપા” કહું છે. જો દેવો કે ઈશ્વરોની કૃપાથી મોક્ષ મળતો હોત તો મોક્ષ મૂલં દેવકૃપા યા ઈશ્વર કૃપા છે. એમ જાણાવેલું હોત.

ઉપર કહી ગયા કે : કેટલાક શિષ્યોમાં જ્ઞાન સમજવાની શક્તિ હોય છે. પણ જ્ઞાન એટલે શું? કાનથી શ્રવણ કરીને જે ગ્રહણ કરાય તેનું નામ જ્ઞાન નથી, પરંતુ આત્માના અનુભવથી આત્મા, આત્મબ્રહ્મ (આત્મજ્યોતિ) દ્વારા જે અનુભવી કે જાણી શકે તેનું નામ “જ્ઞાન” છે. છતાં કેટલાકોએ કાને શ્રવણ કરાય તેને જ્ઞાન માની લીધું. તેથી જ આત્માની ઉત્ત્રતિ સાધી શકાતી નથી. પરંતુ જ્યાં ગુરુ-શિષ્ય એક વિચારના આત્મિક ઐક્ય ભાવવાળા, શ્રદ્ધાથી ભરપૂર અને એક સાથે જ તરવાની ભાવનાવાળા હોય, ત્યાંજ આત્મોત્ત્ત્ત્વના પરમદ્વાર અલ્ય શ્રમે ખુલ્લી જાય છે. અને જે અનેક પ્રયાસોથી આત્મોત્ત્ત્વના સધાતી નથી. તે ગુરુના સહયોગ સ્નેહ, સંકલ્પ અને આત્મિક આશીર્વાદથી અલ્ય સમયમાં સાધ્ય થાય છે.

શિષ્યોએ સદાય યાદ રાખવું.

શિષ્યે હંમેશાં યાદ રાખવાનું છે કે : અક્ષર બ્રહ્મમાં (વિશ્વેશ્વર-નારાયણના) જ્ઞાન-ધ્યાનમાં જે પરિશ્રમ કરવો પડે તેના કરતાં મોક્ષપ્રાપ્તિ માટે વધુ પરિશ્રમકરવાનો હોય છે. કેમકે વિશ્વેશ્વરના ધ્યાનમાં માયાના બંધનો તથા માયાના તમામ તત્વો છોડવાના હોતા નથી. ત્યારે મોક્ષપ્રાપ્તિમાં માયાના સમગ્ર બંધનો છોડવાના અને માયાના તમામ તત્વો તોડવાના હોય છે. એટલું જ નહિં પણ આત્માને, પરમાત્મા-પરમેશ્વરમાં સર્વ પ્રકારે શરણાગત બનાવવાનો હોય છે.

લક્ષ્ય પરમેશ્વરમાં જોડવાનું હોય છે. માયાની તમામ પ્રકારની તમામ ભાવનાઓ, આકંક્ષાઓ (પ્રભુદર્શન સહિતની અપેક્ષાઓ) સંદર્ભ ત્યાગવાની હોય છે, પ્રભુમાં આત્માને નિર્મળ બનાવી સર્વ પ્રકારે એકાગ્ર બનાવવાનો હોય છે. એટલે કે અલ્ય આયુષ્યમાં મોક્ષપ્રાપ્તિનું મહાન કાર્ય જો પોતાની આત્મિક દ્રઢ ભાવના અને અનન્ય શ્રદ્ધા હોય તો જ અગર તો કોઈ સમર્થ સદ્ગુરુનો કૃપામય હાથ આપણા ઉપર છત્રછાયા કહી રહ્યો હોય અને તેમની દેવી ગુરુ મદદ હોય તો જ સાધના પૂર્ણ કરી શકાય છે. તે સિવાય અમુક ધર્મોએ માન્ય છે તેમ “અનેક જન્મોએ મોક્ષપ્રાપ્તિ થાય” તે સ્વાભાવિક છે. કેમકે બળદગાડીની મુસાફરીમાં જનારની માફક કુમે કુમે આગળ વધી શકે છે. ત્યારે સદ્ગુરુની કૃપા અને મદદથી આત્મા એરોપ્લેનની માફક બહુજ ઝડપથી આગળ વધી શકે છે. તેથી શાસ્ત્રકારોએ માન્ય છે કે : “મોક્ષ મૂલં ગુરુકૃપા” એટલે મોક્ષનું મૂળ કોઈ દેવકૃપા, કોઈ ઈશ્વરકૃપા કે કોઈ મહાપુરુષની કૃપા ન માનતાં માત્ર ઉદ્ધારક

સદ્ગુરુની કૃપા માનેલી છે.

જ્યારે અજાણ્યા સ્થળે જઈએ ત્યારે તે સ્થળ બતાવનાર અને નિયત સ્થળે લઈ જનાર ભોમિયાની (જાણકાર માણસ કે વાટ બતાવનાર) જરૂર પડે છે. તો માયાતીત, ગુણાતીત, અક્ષરાતીત, દ્વંદ્વાતીત, આવિર્ભાવાતીત એવા પરાત્મા પરમેશ્વર (મોક્ષ) ની પ્રાપ્તિના માર્ગમાં પ્રબળ યોગશક્તિવાળા અને બ્રહ્મસામર્થ્વવાન સદ્ગુરુ રૂપ ભોમિયા વિના આત્મા અનંત લાંબી મુસાફરી છોડી મોક્ષ સુધી શી રીતે પહોંચી શકે? આથી શંકરે (શંકર ભગવાને) પણ કહ્યું છે કે :- ગુરુ કરતાં અધિક બીજું કોઈ તત્ત્વ નથી. કોઈ તપ નથી, કેમકે તત્ત્વજ્ઞાન તે ગુરુ દ્વારા જ પ્રાપ્ત થાય છે, તે તત્ત્વજ્ઞાન કરતાં શ્રેષ્ઠ બીજું નથી. જે આત્મબળ અર્પિને યોગારૂઢ કરી ઉદ્ઘારે છે, તે સદ્ગુરુના ઉપકારનો બદલો અનંત જન્મો સુધી સેવા કરવાથી પણ વળી શકતો નથી. માતાપિતા અને દેવો ઈશ્વરો કરતાં પણ ગુરુનો ઉપકાર લાખો ઘણો વિશેષ છે. કેમકે દરેકના ઉપકાર એક જન્મપૂરતા હોય છે, ત્યારે ગુરુના ઉપકાર અનેક જન્મોના બંધનોમાંથી છોડાવનાર તથા સદા દુઃખની નિવૃત્તિ અને અખંડ સુખની પ્રાપ્તિ કરાવનાર હોય છે. આવા ઉદ્ઘારક સદ્ગુરુ માટે અનુભવી શિષ્ય કેવા ઉદ્ગારો કાઢે છે તે સમજો.

(ગુરુદેવને ધન્યવાદ છે)

ધન્ય ગુરુદાતા મેરા ધન્ય ગુરુદેવારે, સત્તગુર શબ્દ સુણાયાજી,
ગુરુનો મહિમા પલ પલરે વખાણું, દેહના પ્રાયશ્ચિત જ્યાજી. ધન્ય ગુરુદાતા...ટેક.
સુતા રે જગાડ્યા ગુરુએ દેશ દેખાડ્યા રે, સત્પુરુષ ઓળખાયાજી,
બુડતા ભવસાગરથી ગુરુજીએ તાર્યા, જમને હાથેથી છોડાયોજી. ધન્ય ગુરુદાતા...ટેક.
ખાલ પડાવું મારી શરીર તણી રે, સોનેરી રંગ રંગાવુંજી,
મોજડી સિવડાવી મારા ગુરુને પહેરાવું, ગુણના ઓશાંગણ-ન-થાઉજી. ધન્ય ગુરુદાતા...ટેક.
અન્નદાન દેવે કોઈ ભોમી દાન દેવે, કંચનના મહેલ લુંટાવેજી,
કાશી કુરુક્ષેત્રમાં જઈ કન્યાદાન દેવે, ના'વે મારે ગુરુજીના તોલેજી. ધન્ય ગુરુદાતા...ટેક.
સત્તગુર મણ્યા મારા સંશય ટણ્યા, લખ યૌરાશી છોડાયોજી,
ગુરુને પ્રતાપે સંત હરિજન બોલ્યા, મુક્તિના મારગ બતાયાજી. ધન્ય ગુરુદાતા...૪

આથી ભગવાન શંકરે કહ્યું છે કે:- શંકરનો ભયંકર કોપ થઈ જો શિવ રૂઠે તો ગુરુ પોતાના શિષ્યને માતાની માફક રક્ષણ કરી શિવના ભયંકર કોપમાંથી બચાવે છે. પરંતુ જેના ઉપર ગુરુ રૂઠે (ગુરુહદ્ય, માતૃહદ્ય કરતાં પણ ઘણું વિશાળ, ઉદાર, નમ્ર અને કોમળ હોઈ પોતાની નિંદા કરનાર, પોતાને ગાળો ભાંડનાર, પોતાને મારનાનું પણ કલ્યાણ ઈર્ઝે છે તે લાખો અપરાધને વગર માયે ક્ષમા આપી ભૂલેલા પથિકને (વટેમાર્ગુઃ) ને હાથ જાલી તારે છે. એટલે ગુરુહદ્ય સાગરસમ વિશાળ, અતિ ઉદાર અને ક્ષમાથી ભરપૂર હોય છે. છતાં જ્યારે કોઈ શિષ્ય

પુરેપુરો દાંબિક, ઢોંગી, અને અશ્વિલલ દેખાય તો જ તેનો ના ઈલાજે, ના છુટકે અને ડંખતા હદયે ત્યાગ કરે છે. છતાં પણ જે ઢોંગીપણું કરી, દ્રોહી બની, અન્યને, ધર્મને અને ગુરુને લાંઘનરૂપ જણાય તો જ તેને માટે ગુરુનું ત્રીજું નેત્ર ખુલે છે. એટલે કે ગુરુ કોપાયમાન થાય છે.) ગુરુની કોપદ્રષ્ટિ જેના ઉપર પડે તેના પૂર્વના પ્રારબ્ધ, સુખ, ઐશ્વર્ય, તમામ નિસ્તેજ યા નાચ થાય છે. એટલું જ નહિં પણ તે ગમે તે દેવોની, ગમે તે ઈશ્વરોની ઉપાસના કરે તો પણ કોઈ હેવ, કોઈ ઈશ્વર તેવા અશ્વિલને શરણે રાખતા નથી. તેની ભક્તિ, સેવા કબૂલ કરતા નથી અને કોઈ તેના પર પ્રસન્ન ન થતાં દરેક તરફથી તેને જાકારો, અપમાન અને લાત મળે છે. કેમકે ગુરુ તે પ્રભુનું નિમિત્ત માત્ર ભૌતિક સ્વરૂપ છે. દેહના બંધનમાં, રહેવાથી ગુરુનું આત્મિક બ્રહ્મસ્વરૂપ પલટાઈ જતું નથી. જેમ આત્મ જ્યોતિ માયાના તત્ત્વોમાં, માયાને સ્પર્શ કરીને નિર્લેપ અને અબાધ્ય રહે છે, તેમગુરુનો આત્મા પણ અબાધ્ય-નિર્લેપ રહે છે. કેમકે તે આત્મા સર્વાશે પ્રભુમાં સમર્પિત થયેલો હોય છે. તેને સ્વયં ઈચ્છા જેવું કાંઈજ હોતું નથી, પ્રભુની ઈચ્છામાંજ તેની તમામ ઈચ્છા વિલય પામેલી હોય છે. તેથી કરીને જ્યાં ગુરુની ઈચ્છા પલટાય છે. ત્યાં પ્રભુની ઈચ્છા પણ તે જ પ્રમાણે પલટાય છે.

ગુરુ એટલે માત્ર બોધ આપનાર કે જ્ઞાન આપનાર ગુરુ સમજવાના નથી. પણ સદ્ગુરુ શબ્દને અહીં ટૂંકમા ‘ગુરુ’ કહેલા છે. પરમાત્મા-પરમેશ્વરને “સ એષ: પૂર્વધામપિ ગુરુઃ કાલેનાડનવચ્છેદાત्” (પતંજલ-યોગસૂત્ર) એટલે જે કાળના કાળવડે છેદાતો નથી. અને અનંત કાળો પણ જેનું છેદન કે નાશ થઈ શકતા નથી, તેને જ સૌથી શ્રેષ્ઠ ગુરુ માન્યા છે. અને તેવા શ્રેષ્ઠ ગુરુ તે પરમેશ્વર છે. પરંતુ તેમના પ્રતિબિંબરૂપ સદ્ગુરુ હોય છે. પણ તે સદ્ગુરુએ પોતાના આત્મકલ્યાણ ઉપરાંતનું વધારાનું તમામપૂણ્ય પોતાના શિષ્યોના આત્મોદ્વાર માટે અર્ધું પૂણ્ય અક્ષર બ્રહ્મમાં અને અર્ધું પૂણ્ય પરમગતિમાં સમર્પણ કરી જો દેહ છોડનાર ગુરુએ ટ્રસ્ટ કર્યું હોય તો જ તે પૂણ્ય સર્વદા અખંડ, અબાધિત, તેમાં વ્યાજ માફક પૂણ્યની વૃદ્ધિ થાય છે. અને અવિચણ રહે છે. તેવા પૂણ્યસર્વભાગથી અનેક આત્માઓના આત્મકલ્યાણ, મોક્ષ થાય છે. આવી રીતે જેમણે પૂણ્યસર્વમર્પણ કર્યા હોય તે જ “સદ્ગુરુ” છે, તે સિવાય બાકીના બધા માત્ર ‘ગુરુ’ છે.

કેટલાક લોકો એમ માને છે કે : ગુરુ યા સદ્ગુરુ થવું અતિ મુશ્કેલ છે. આ હકીકત એક દ્રષ્ટિએ યોગ્ય છે કે: વધુ જન્મના પૂણ્ય, ત્યાગવૃત્તિ, મનનો કાબુ, યા મન ઉપરનો કાબુ એકાએક કોઈથી પ્રામ થતો નથી. તેને માટે સારામાં સારો, વધુ અને ઉંડો અભ્યાસ જોઈએ તે સત્ય છે. અર્વાચીન સમયમાં બુમ પાડીએ ત્યાં સહેજે ગુરુ મળી આવે છે. હાલના સમયમાં દરેકને ગુરુ થવાની અપેક્ષા છે. કેમકે ભક્ત કે ગુરુ થવામાં માન, મહત્ત્વ, કિર્તી મળે છે. મફતની વગર મહેનતની ધન-સંપત્તિ તથા એશોઆરામ મળે છે. અને અન્ય પણ ક્ષુદ્ર (તુચ્છ) લાભો મળે છે. એટલે કે પ્રભુના નામ ઉપર તેના ભક્ત કે પ્રતિનિધિ બની ડોળ-દંભ કરવામાં પાવરધા (કુશળ) બનેલા મનુષ્યો પોતાના ચાલાકી ભરેલી અનેક ચાલ બીજાવી શકે છે. પરંતુ તે ધૂર્તતાનું (લુચ્યાઈનું) ફળ પરિણામે પ્રભુના ખોઝ (ડર યા ગુસ્સા) રૂપ ધાણું જ કરુણા અને દયાજનક આવે છે. મનુષ્યને શારીરિક કે બૌદ્ધિક સાચી મહેનતની પસીનાની કમાણી પણ પુરી પચી શકતી

નથી તો ધર્મના કે પ્રભુના નામઉપર મેળવેલું ધન ક્યાં સુધી ટકશે? કદાચ ટકે તો પણ તેને ભોગવનાર વંશ વારસો ક્યાંથી રહે?

કુદરતનો ક્રમછે કે: કોરિયામાં કરેલો દીવો ઉપર તથા આસપાસ બધે પ્રકાશ આપે છે પણ કોરિયાની નીચે સદાય અંધારું રહે છે, તેમમહાપુરુષોની પાસે રહેનારા અગાર તેના કુટુંભીજનોમાં તેનો દિવ્ય પ્રકાશ ન ફેલાતાં અંધકાર રહે છે. કેમકે મહાપુરુષમાં દેવી તત્વ શોધવાને બદલે, દોષશોધક વૃત્તિ રહે છે. એટલું જ નહિં પણ મહાપુરુષના સત્ય વચ્ચનોને આવા લોકો કદી અંગીકાર કરતા નથી કે તેનું અનુસરણ કરતા નથી તે માટે કહ્યું છે કે:-

“દેશિકં દેવદેવેશં શિવં વિદ્યાદ્વિચક્ષણાઃ।

તાહિષ્ટં સર્વયત્નેન પ્રકૂર્યાત્સર્વદાડડરાત્॥” (સૂ.માં. બ્રહ્મગીતા, અ. ૧૨, શ્ર. ૩૦)

અર્થ: બુદ્ધિમાન પુરુષ પોતાના સદ્ગુરુને દેવના દેવ પણ ઈશ્વર એટલે મહેશ્વર જાણે અને તેમનું ઈષ્ટ (ઈચ્છેલું) સર્વદા આદરપૂર્વક સારી રીતે કરે.

“સ્વસ્યાનિષ્ટમપિ પ્રાતઃ પ્રકૂર્યાદુરૂષોદિતઃ।

ગુરોરિષ્ટં પ્રકૂર્વાણઃ પરં નિર્વાણમૃચ્છતિ॥” (સૂ.માં. બ્રહ્મગીતા, અ. ૧. શ્ર. ૩૧)

અર્થ પોતાનું અનિષ્ટ હોય તો પણ તાહ્યો પુરુષ સદ્ગુરુએ કહેલું કાર્ય સારી રીતે કરે.

તેથી કહ્યું છે કે:

- (૧) પરમ સદ્ગુરુ દેવ છે. પ્રભુના પ્રતિબિંબરૂપ,
શુદ્ધ પરમ ગતિમાંથી અવતરે, લઈ વિશુદ્ધ ચૈતન્યરૂપ.
- (૨) જ્ઞાન, મુક્તિના દાતા, કેવળ છે સદ્ગુરુદેવ,
માટે સદ્ગુરુનો બોધ લઈ, કરો સદ્ગુરુની સેવ.
- (૩) દુર્લભ છે વિશ્વમાં, કેવળ સદ્ગુરુનું ચરણ,
દાસ પ્રેમ ભાવે સેવવાથી, નિશ્ચય મટે જન્મ મરણ.
- (૪) જીવનનું તત્ત્વ છે ધર્મ, ને ધર્મનું લક્ષ્ય છે મોક્ષ,
કેવળ સદ્ગુરુના બોધથી, દાસ અનુભવાય અપરોક્ષ.
- (૫) કેવળ સદ્ગુરુ આપે, બ્રહ્મવિદ્યાનો ઉપદેશ,
દયા કરીને દેખાડે, દાસ પરમાત્માને દેશ.
- (૬) પ્રણાવ-ઊંકારના ભોગિયા, કેવળ છે સદ્ગુરુદેવ,
દાસ મોક્ષ મેળવવા, કરો સદ્ગુરુની સેવ.
- (૭) કેવળ પ્રણાવ-ઊંકારમાં, સદ્ગુરુ છે એક સંત,
દાસ પ્રેમભાવે સેવવાથી, આવે ચોરાશીનો અંત.
- (૮) સદ્ગુરુછે વિભૂતિ આત્મા, એ છે કરુણાનો અવતાર,
આત્મિક બળનો ભોગ આપી, કરે શિષ્યોના ઉદ્ઘાર.
- (૯) સદ્ગુરુ દેવ દૂર કરે, અનાદિ કાળનો વિયોગ,
સદ્ગુરુની કૃપાથી થાય, જીવને પ્રભુનો સંયોગ.

(૧૦) સદ્ગુરુ તીર્થ સ્વરૂપ છે, સદ્ગુરુ જંગમતીર્થ જાણ,
પારસ લોહું, કંચન કરે, સદ્ગુરુ કરે પોતા સમાન.

(૧૧) વિશ્વમાં ગુરુ અનેક છે, પણ કેવળ સદ્ગુરુ એક,
લાખોમાં તો ન મળે, પણ કરોડોમાં કોઈ એક.

સદ્ગુરુનું ઈચ્છેલું કાર્ય કરનારો પુરુષ પરમ નિર્વાણને પામે છે.

ક્રમ-૭૮ મંત્રોપદેશ આપવાનો અધિકાર કોને.

(૧) શિષ્ય : મંત્રોપદેશ આપવાનો અધિકાર કેવા પુરુષને છે? તે સમજાવો.

વ્યાસ : આ વિષય પર પ્રથમએક દ્રષ્ટાંત જણાવવામાં આવે છે તે સમજો.

એક વિદ્ધાન રાજા હતો. તેનો પ્રધાન ભક્તિશાળી હતો. જન્માદમીના દિવસે પ્રધાન રાજસભામાં કામ પર ન આવવાથી રાજા પોતે પ્રધાનને ઘેર તપાસ કરવા ગયા. પ્રધાનના ઘરના માણસોએ રાજાને કહ્યું કે: તેઓ ઈષ્ટદેવતાનો મંત્રજપ કરે છે. માટે તમો થોડો વખત બેસો. રાજા આ શબ્દો સાંભળી અચંબો પામ્યા, થોડા વખત બાદ પ્રધાન બહાર આવ્યા અને રાજા મળ્યા. રાજાએ પ્રધાનને પૂછ્યું કે: આપ કયા મંત્રનો જપ કરતા હતા?

પ્રધાને કહ્યું કે: હું ગાયત્રી (વૈદિક મંત્ર) મંત્રનો જપ કરું છું કે જે અતિ પવિત્ર છે. રાજાએ અરજ કરી કે: તમો આ મંત્રની દીક્ષા (ગુરુ પાસેથી વ્રત, નિયમકે મંત્ર લેવો તે) મને આપો. પ્રધાને વિનંતિથી જણાવ્યું કે: મારાથી મંત્રદીક્ષા અપાશે નહીં. કારણ કે મંત્રદીક્ષા આપવી મારો અધિકાર નથી. અને મારો આપેલો મંત્ર કદાચ તમે સુખેથી જપશો પણ તે ફળદાતા ન થશો.

થોડા દિવસ બાદ રાજાએ ગાયત્રી મંત્ર એક શુદ્ધ પાસેથી મેળવ્યો અને તે મંત્ર પ્રધાનને કહી સંભળાવ્યો. અને પૂછ્યું કે- એ મંત્ર ખરો છે કે નહીં?

પ્રધાને કહ્યું: મંત્ર સાચો છે પણ એનું ફળ આપને પ્રામન થશે.

રાજાએ પૂછ્યું: એનું શું કારણ કે મને ઉત્તમફળ પ્રામન થાય?

આ વાત ચાલતી હતી તે વખતે પ્રધાનની પાસે એક રાજાનો સિપાઈ ઉભો હતો. તેને પ્રધાને કહ્યું કે: રાજાને કેદ કરો, ત્રણવાર હુકમ કરવા છતાં સિપાઈએ રાજાને કેદ કર્યા નહીં. આથી રાજા ગુસ્સે થયો અને સિપાઈને હુકમ કર્યો કે: પ્રધાનને કેદ કર. તરત જ સિપાઈએ પ્રધાનને કેદ કર્યો.

પ્રધાને હસીને કહ્યું કે- તમારા સવાલનો જવાબ મને કેદ કરવાથી તમોને મળી ગયો.

રાજાએ પૂછ્યું: મને જવાબ મળી ગયો, એ બાબતની સમજણા પડતી નથી માટે સમજાવો.

પ્રધાને કહ્યું: હુકમ બસેનો (મારો અને તમારો) એક જ છે. અને હુકમઉઠાવનાર પણ એક જ છે પણ હુકમ આપનાર જુદા છે. મારી પાસે શબ્દો તો હતા પણ તેમાં શક્તિ ન હતી. અને અધિકાર ન હતો, એટલા કારણે મારા શબ્દોનો પ્રભાવ ન પડ્યો. જ્યારે આપની પાસે શક્તિ છે, અધિકાર છે એટલા કારણે આપના શબ્દો તુરતજ પ્રભાવશાળી અને સિદ્ધ નીવડ્યા. અર્થાત્ મારા

કહેવાથી તમોને સિપાઈએ કેદ ન કીધા અને પરિણામ શૂન્ય આવ્યું કારણ કે મારી પાસે સત્તા ન હતી, જ્યારે તમારી પાસે સત્તા હોવાથી સિપાઈએ મને કેદ કર્યો અને તેની અસર તરત જ થઈ. જો કે આ ગાયત્રી મંત્રમાં પાપનાશ કરવાની અને મોક્ષપદ અપાવવાની શક્તિ તો છે કિન્તુ શક્તિમાન, સદ્ગુણવાળા અને અનુભવી બ્રાહ્મણના સ્વમુખથી લીધેલો મંત્ર તેનો પ્રભાવ વિશેષ પાડે છે.

આ દ્રષ્ટાંત પરથી એટલો જ સાર ગ્રહણ કરવાનો છે કે: મંત્રદીક્ષા આપવાનો અધિકાર માત્ર શ્રોત્રિય (વેદ ભજેલો યા વેદાભ્યાસી બ્રાહ્મણ) અને બ્રહ્મનિષ (પરમાત્મા-પરમેશ્વરના ધ્યાનમાં લીન રહેનાર યા બ્રહ્મજ્ઞ) પુરુષનો જ છે. અને તે પુરુષ પણ બ્રાહ્મણ યોનિના જ હોવા જોઈએ. શુદ્ધ અને મધ્યમવર્ગના ગુરુ પાસેથી લીધેલો મંત્રોપદેશ સફળ થતો નથી.

કેવળ સદ્ગુરુશ્રી પાસેથી જ મંત્રદીક્ષા લેવી.

ક્ષેત્રિય અને બ્રહ્મનિષ ગુરુદેવ શિષ્યને મંત્રોનું સ્પષ્ટીકરણ કરી શબ્દનો અર્થ સંપૂર્ણ પણે સમજાવે છે. અને મંત્રજ્ઞ કેમ કરવો તેને વિધિ પણ બતાવે છે. ગુરુદેવ પૂર્ણપ્રેમ થી જ્ય કરતી વખતે જે જે નિયમોનું પાલન કરવાનું હોય છે. પણ સમજાવે છે. એટલું જ નહિં પણ શિષ્યના અંતરમાં પોતાની આત્મશક્તિને ઉતારે છે. અને શિષ્યને પોતાના અંતરના પૂર્ણ ઉત્સાહથી આશીર્વાદ આપે છે. અને તેના આત્મકલ્યાણ માટે પરમાત્માને પ્રાર્થના કરે છે.

બ્રહ્મનિષ ગુરુની આજ્ઞા લઈ જપેલો મંત્ર યા બ્રહ્મનિષ ગુરુ પાસેથી લઈ જપેલો મંત્ર અતિ ઉત્તમફળ આપે છે. કેમકે બ્રહ્મનિષ ગુરુદેવ સત્તાધારી છે. એટલું જ નહિં પણ મનુષ્યના આત્માના કલ્યાણઅર્થ શબ્દબ્રહ્મમાંથી યા અક્ષરધામમાંથી પધારેલ સત્પુરુષ હોય છે. આવા બ્રહ્મનિષ ગુરુદેવ શિષ્યની સંપૂર્ણ જવાબદારી પોતાને શિરે રાખે છે. જ્યારે શિષ્ય ધ્યાનાવસ્થામાં ગુરુદેવના આત્મા સાથે એકતા અનુભવે છે. ત્યારે ગુરુદેવ પોતાની આધ્યાત્મિક શક્તિનો ઉપયોગ કરી પોતાના શિષ્યને પરમાત્મધામ સુધી પહોંચાડે છે.

આ બાબતમાં ખાસ જ્ઞાનવાનું છે કે : - જે બ્રહ્મનિષ ગુરુએ પોતાની હ્યાતિમાં પોતાના મોક્ષ ઉપરાંતનું પૂર્ણ ઊંકારમાં (જેવા કે મોક્ષદ્વારે (જુઓ. પ્ર.દ. નંબર-૮૦) મકારે એટલે ઈશ કોટિએ (જુઓ પ્ર.દ. નં. ૬૬) અકારે એટલે ઈશરકોટિએ (જુઓ.પ્ર.દ.નં. ૪૧) પરબ્રહ્મ સ્થે એટલે શ્રી વિશ્વેશ્વર-નારાયણધામે (જુઓ.પ્ર.દ.નંબર-૨૪/૨૫) મન્વંતરો અને બ્રહ્મફળ સ્થાને (જુઓ પ્ર.દ. નંબર ૧૩ થી ૧૭) શુદ્ધાશુદ્ધ પરમ ગતિ કે જ્યાં આત્મ જ્યોતિ આત્મિક સૂક્ષ્મત્યાગે છે તે સ્થાને (જુઓ. પ્ર.દ.નંબર ૮) અને શુદ્ધ પરમ ગતિ કે જ્યાં શુદ્ધાત્મ જ્યોતિ આત્મિક કારણ ત્યાગે છે તે સ્થાને (જુઓ પ્ર.દ. નંબર-૭) ટ્રસ્ટરૂપે અર્પણ કરેલું હોય તેવાજ ગુરુદેવનો લીધેલો મંત્રોપદેશ મોક્ષધામ (જુઓ પ્ર.દ.નંબર ૧ થી ૩) સુધી પહોંચાડે છે. તે સિવાયના ગુરુદેવનો લીધેલો મંત્રોપદેશ મોક્ષધામ સુધી પહોંચાડતો નથી.

(વધુ આવતા અંકે)

મોક્ષમાર્ગ ધર્મના આધ્યાત્મિક પ્રકાશનોના ઉપયોગ માટે આજી બોધ

મોક્ષમાર્ગ ધર્મ પરિવારના જ્ઞાલા ભાઈઓ અને બહેનો
જ્ય પરમાત્મા,

આપણા વિવિધ આધ્યાત્મિક પ્રકાશનોના ઉપયોગ માટે ગુરુઆશા આધારિત નીચે મુજબ
આજ્ઞાબોધ આપવામાં આવેલ છે. જેનું પાલન કરવું એ દરેક મોક્ષમાર્ગી ભાઈ-બહેનોની આધ્યાત્મિક
ફરજ છે.

૧. સદ્ગુરુશ્રીઓ અને ઊંકારના ફોટાઓને ફક્ત ફોટાઓ નહીં સમજતાં, સાક્ષાત પ્રતિકૃતિ સમજ
એમની ગરિમા અને પવિત્રતા જળવાય એ આપણી શિષ્ય ફરજ છે.
૨. મોબાઇલ, ટેબ્લેટ, કમ્પ્યુટર ઉપર મેઈન સ્ક્રીન અથવા ડેસ્કટોપ ઉપર સદ્ગુરુશ્રીઓ અને ઊંકારના
ફોટાઓ રાખવા જોઈએ નહિં.
૩. સોશીયલ મીડિયા જેવા કે ફેસબુક, ટ્વીટર, વોટ્સઅપ, યુ-ટ્યુબ વગેરે ઉપર સદ્ગુરુશ્રીઓ, ઊંકાર,
ભવનો વગેરેના ફોટાઓ મુકવા જોઈએ નહિં.
૪. સદ્ગુરુશ્રીઓ અને ઊંકારના ફોટાઓ પર્સ, પાકીટ, લોકેટ, કિચેન, વીંટી, ચકતું વગેરેમાં રાખવા
જોઈએ નહિં.
૫. સદ્ગુરુશ્રીઓ અને ઊંકારના ફોટાઓને શક્ય હોય તો ફક્ત આપના મંદિરીયામાં અથવા પૂજારૂમમાં
પૂજયભાવે રાખવા. બેડરૂમને અન્ય જગ્યા જ્યાં આગળ તમને એવું લાગતું હોય કે ફોટાઓની
ગરિમા અને પવિત્રતા જળવાય છે એ જગ્યાએ ફોટા રાખવા.
૬. આપણા આધ્યાત્મિક પુસ્તકો જેવા કે વ્યાસ પબ્લિકેશન દ્વારા પ્રકાશિત થતા હોય તે પણ આપણા
સદ્ગુરુશ્રીઓના અક્ષરટેહ સમજ એમની ગરિમા અને પવિત્રતા જળવાય તેમ રાખવા.
૭. ફોટાઓ, પુસ્તકો, સીડી, વીસીડી, ડીવીડી, પેન ડ્રાઈવ, વેબ સાઈટ વગેરેમાંથી નકલ કરી અન્ય
પુસ્તકમાં છાપવા અથવા અન્ય વેબસાઈટ પર પ્રકાશિત કરવું અને સોશીયલ મીડિયા ઉપર મુકવું
નહિં.

પરમ પૂજય સદ્ગુરુશ્રી રમુજ્જલાલ મહારાજશ્રીએ વારંવાર પહેલું છે કે “જો પૂજય ન થાય તો હરકત
નથી પણ પાપ લગીરે કરશો નહિં.” જેથી કરી પૂજય કરવા જતાં પાપ ન થાય તે વિવેક અને વિનય વડે
વિચારી સત્યાસત્ય જ્ઞાન મેળવી પાપ ના થાય એ જોતું. આ રીતે પૂજય સદ્ગુરુશ્રીની આજ્ઞા સર્વેએ સંપૂર્ણ
રીતે પાળવી જોઈએ અને સાચા મોક્ષમાર્ગી બની સદ્ગુરુશ્રીઓના ઉપદેશને સફળ કરી ગુરુઆશા પાળી
આપણે શિષ્યધર્મનિભાવવો જોઈએ.

**પ્રણવાધિવક્તા મોક્ષમાર્ગચાર્ય સદ્ગુરુ શ્રી રમુજુલાલ સંવત્સરી મહોત્સવ
તથા બ્રહ્મ સાનિધ્યે ગુરુમંત્ર પ્રયોગ બાબત**

આપણા પરમ યોગેશ્વર પ્રણવાધિવક્તા મોક્ષમાર્ગચાર્ય સદ્ગુરુશ્રી રમુજુલાલ મહારાજશ્રીનો મોક્ષ સંવત્સરી મહોત્સવ તા. ૧૬.૧.૨૦૨૦ ને ગુરુવારના દિને આવતો હોવાથી આ ઉત્સવ તા. ૧૫.૧.૨૦૨૦ અને તા. ૧૬.૧.૨૦૨૦ એમ દિન-૨ માટે વલ્લભાશ્રમ અનાવલ મધ્યે આનંદ-પૂર્વક ઉજવવામાં આવશે. વિશેષમાં આ મહોત્સવ સાથે આપણા સદ્ગુરુશ્રીના જન્મશતામૃત મહોત્સવ વર્ષ નિમિત્તે તા. ૧૬.૧.૨૦૨૦ થી તા. ૨૪.૧.૨૦૨૦ સુધી દિન-૮ બ્રહ્મ સાનિધ્યે ગુરુમંત્ર પ્રયોગનું પરમ પૂજ્ય ગુરુ મહારાજશ્રીની આજ્ઞાનુસાર મહાન અને ઉત્તમ આયોજન થયેલ છે. જેથી પોષ વદ-૬ તથા બ્રહ્મ સાનિધ્યે ગુરુમંત્ર પ્રયોગનો લાભ મોક્ષમાર્ગ ધર્મ પરિવારના વ્ધાલા ભાઈઓ તથા બહેનોએ અવશ્ય લેવો જરૂરી છે. આ ઉત્સવ તથા પ્રયોગમાં ભાગ લેવા માટે દરેકે તા. ૧૪.૦૧.૨૦૨૦ ને મંગળવારની સાંજ સુધીમાં વલ્લભાશ્રમ અનાવલ મધ્યે અવશ્ય આવી જવા જણાવવામાં આવે છે.

લી. જન્મશતામૃત મહોત્સવ સમિતિના
જ્ય પરમાત્મા.

શુટક નકલ રૂ. ૬-૦૦
વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૭૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2018-2020 Valid up 31-Dec-2020
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
PMG/HQ/012/2018-20 Valid upto 31-12-2020

સમર્પણ જ પરમાભાનો ભેટો કરાવે છે.

વ્યાસ: જ્ઞાન, યોગ અને ભક્તિરૂપી ત્રિવેણી ગંગાનું તત્ત્વ રહેસ્ય તે આત્મસમર્પણ છે. આત્મશક્તિથી આગળ વધી છેલ્લે આત્મસમર્પણ સિધ્ય કર્યા વિના બધું ધૂળપર લીપણ જેવું છે તેથી વેદો ઉપનિષદ્દો અને દર્શનો કોઈપણ વસ્તુ લૌકિક કે અલૌકિક કોઈપણ કાર્યનું ફળ યા સિધ્ય પોતાને અર્પણ ન કરતાં દરેક કાર્ય બ્રહ્મને અર્પણ એટલે બ્રતાર્પણ કરીને કરતા આવ્યા છે. આધ્યાત્મિક શક્તિઓ સમયના વહન સાથે આત્માઓમાં ઓછી થવાથી તે વખતની જનતાના આત્મબળ પ્રમાણે મહર્ષિ વેદવ્યાસે ભાગવતમાં દરેક કાર્ય અને ફળ પોતાને ન મળતાં તેમજ કોઈએ ફળની અપેક્ષા ન રાખતાં તમામ માત્ર કૃષ્ણાર્પણ કરો. કેમકે ફળની આકંક્ષા બંધનનું અને અનેક જન્મો ધારણ કરવાનું મૂળ બતાવ્યું છે, ત્યારે ફલાકંક્ષાનો ત્યાગ બંધનથી મુક્ત થવાનું અને પ્રભુ પ્રાપ્તિનું સાધન હોવાનું બતાવ્યું છે.

વર્ષ -૧૫, અંક -૧૨, સંવત ૨૦૭૬ પોષ સુદ એકમ પ્રસિધ્ય તા. ૨૭-૧૨-૨૦૧૮ શુક્રવાર

માલિક, મુદ્રક/પ્રકાશક અને તંત્રી : જ્યોર્ધન રમુજીલાલ વ્યાસ

વલલભવાડી રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.

દ્વારા પ્રસિધ્ય તા. ૨૭-૧૨-૨૦૧૮ ના રોજ કર્યું.

: વલલભવાડી, રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.

: ભવાની ઓફિસેટ, ૩/૨૦, કેલાસ એસ્ટેટ, ઓઢેવ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૧૫.

ચેતવણી કાર્યાલય

મુદ્રણ સ્થળ